

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) मामिला प्रस्तुतीकरण	पूर्णाङ्क :- २०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०	

२. द्वितीय चरण :

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) मामिला प्रस्तुतीकरण	२०	व्यक्तिगत प्रस्तुतीकरण	३० मिनेट
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- प्रशासन/लेखा समूहका लागि प्रथमपत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ । तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रमसेवा/समूह अनुसार फरक फरक हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन नभएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ । परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका तर्कयुक्त/विश्लेषणात्मक र समस्या समाधानमुलक प्रश्नहरू पाठ्यक्रमका जुनसुकै इकाईबाट पनि सोध्न सकिनेछ ।
- मामिला प्रस्तुतीकरण (Presentation) परीक्षाको लागि उम्मेदवारलाई खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडसंग सम्बन्धित कुनै समसामयिक विषय/सवाल (Contemporary Issues) वा मामिला (Case) वा Topic उपलब्ध गराइनेछ । प्रत्येक उम्मेदवारले दिइएको Topic का विषयमा निर्दिष्ट समयभित्र व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation) गर्नु पर्नेछ । यसको मूल्याङ्कन विषयवस्तु (Content), प्रस्तुतिको सुगठन वा ढाँचा (Organization) र प्रस्तुतिको प्रभावकारिता (Delivery Effectiveness) आधारमा हुनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति :-२०७९

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र:- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) - ५० अङ्क
(प्रशासन/लेखा समूहका लागि)

१. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरू

- १.१ संविधानवाद, नेपालको वर्तमान संविधान र संवैधानिक विकास
- १.२ सरकारको कार्यक्षेत्र, राज्यका अङ्गहरू र यिनको भूमिका
- १.३ राज्यशक्तिको बाँडफाँड, शक्तिपृथकीकरण, सन्तुलन तथा नेपालमा यसको अभ्यास
- १.४ संसद, संसदीय समिति संवैधानिक निकायहरूको भूमिका र अन्तर सम्बन्ध
- १.५ लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यता र नेपालमा यसको अवस्था
- १.६ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, जिम्मेवारी र कार्यहरू
- १.७ संघीय शासन प्रणाली, अन्तर सरकार व्यवस्थापन र नेपालमा यसको अवस्था

२. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापनका चूनौतीहरू
- २.२ सार्वजनिक प्रशासनको बदलिंदो अवधारणा र समसामयिक विषयहरू
- २.३ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा मानव संशासन व्यवस्थापन
- २.४ व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू र यसका नवीनतम प्रवृत्तिहरू
- २.५ व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू : उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, निर्णय प्रकृया, संगठनात्मक व्यवहार, समूहकार्य, समूह गतिशीलता र कार्य संस्कृति
- २.६ संस्थागत सुशासन र सामाजिक उत्तरदायित्व
- २.७ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकन

३. विकास व्यवस्थापन

- ३.१ विकासको अवधारणा र यसका नवीनतम उपागमहरू
- ३.२ विकास साभेदारहरू र यिनको भूमिका
- ३.३ विकासका आयामहरू (मानव विकास, गरिबी निवारण, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक सवाल, विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारिकरण, समावेशी विकास, आर्थिक कुटनीति, वैदेशिक सहायता, विविधता व्यवस्थापन)
- ३.४ नेपालमा योजनावद्ध विकास र चालु आवधिक योजना (खाद्य व्यवस्था र यससंग अन्तर सम्बन्धित विषयहरू - कृषि, पर्यटन, उद्योग, वाणिज्य, शिक्षा, स्वास्थ्य, वातावरण)
- ३.५ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ३.६ विपद संवेदनशील विकास

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

४. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन

- ४.१ नेपालको अर्थ व्यवस्थाको स्वरूप र प्रवृत्ति
- ४.२ नेपालका आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण
- ४.३ नेपालको वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति
- ४.४ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.५ बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष तथा नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ४.६ सरकारी तथा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनी हरुको लेखा प्रणाली तथा लेखापरीक्षण
- ४.७ सार्वजनिक संस्थानहरुमा स्रोत परिचालनको अवस्था र चुनौतीहरु

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह व्यवस्थापन

- ५.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, आधारभुत मान्यता, विशेषता, सेवाको प्रारूप निर्माण, सेवा व्यवस्थापन र चुनौती
- ५.२ सरकार तथा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीहरुबाट प्रवाह गरिने सेवाहरु, सेवाको एजेन्सीफिकेशन, सेवा प्रवाहमा समस्या, वर्तमान अवस्था र प्रयासहरु
- ५.३ सार्वजनिक सेवा बडापत्रको अवधारणा, महत्व र नेपालमा यसको प्रयोग
- ५.४ सेवा प्रवाहमा तटस्थता, प्रतिबद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
- ५.५ नागरिक शिक्षा, नागरिक सहभागिता, सुशासन, नैतिकता, सदाचार र व्यवसायिकता
- ५.६ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग, सो को अवस्था, संभावना र चुनौतीहरु
- ५.७ सार्वजनिक कोषको उपयोगमा नैतिक पक्ष
- ५.८ विद्युतीय शासन (E-Governance)

६. विविध

- ६.१ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
- ६.२ संगठित अपराध : विद्युतीय अपराध (Cyber crime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), भ्रष्टाचार र मुद्रा निर्मलीकरण
- ६.३ विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त निगम, एशियाली विकास बैंक, सम्बन्धी जानकारी र यिनीहरुसंग नेपालको सम्बन्ध
- ६.४ संयुक्त राष्ट्रसंघ (UNO), विश्व व्यापार संगठन (WTO), खाद्य तथा कृषि संगठन (FAO), विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)
- ६.५ युरोपेली संघ (EU), दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC) र क्षेत्रीय व्यापार प्रणाली SAFTA, BIMSTEC सम्बन्धी जानकारी

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) - ६० अङ्क
(प्रशासन समूहको लागि)

1. संगठन विकास र मानव संसाधन व्यवस्थापन
 - 1.1 कर्मचारी व्यवस्थापनका पक्षहरू: भर्ना, छनौट, पदस्थापन, सामाजिकीकरण, मौद्रिक तथा गैरमौद्रिक सुविधाहरू
 - 1.2 मानव संसाधन अभिलेख (Human Resource Inventory) र मानव संसाधन सूचना प्रणाली (Human Resource Information System)
 - 1.3 कार्य सम्पादन मूल्यांकन, कार्य सम्पादन करार र कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली
 - 1.4 गुनासो सुनुवाई (Grievance Handling) – अवधारणा तथा गुनासो सुनुवाई संयन्त्र
 - 1.5 वार्ता र सम्झौता (Negotiation)- अवधारणा, सीप तथा रणनीतिहरू (Concepts, Skills & Strategies)
 - 1.6 Trade Union and Collective Bargaining / labour relations
 - 1.7 कर्मचारीतन्त्र र यसको कार्य संस्कृति तथा कार्य संस्कृति परिवर्तनका रणनीतिहरू
 - 1.8 कार्य विश्लेषण (Job Analysis) अवधारणा, महत्व, Job description, Job Specification, Job Evaluation, Job Enrichment and Job Enlargement, Performances standard
 - 1.9 संगठन: अवधारणा, गठनका आधारहरू, प्रकार, निर्माण तथा संरचना
 - 1.10 संगठन तथा व्यवस्थापन (ओ एण्ड एम) पद्धति,
2. सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको व्यवस्थापन
 - 2.1 नेपालमा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीहरूको आवश्यकता , संभावना, चुनौती
 - 2.2 व्यवसायिक साशकीय पद्धति (Corporate Governance system)
 - 2.3 नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको इतिहास, खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी स्थापनाको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन, उपादेयता तथा वर्तमान अवस्था, संस्थागत सुधारका प्रयासहरू, संभावना र चुनौतीहरू
 - 2.4 नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको व्यवसायिक योजनाको आवश्यकता र प्रारूप
 - 2.5 कम्पनी र अन्य निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
 - 2.6 नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था, माग, आपूर्ति तथा बजारीकरणको अवस्था
 - 2.7 खाद्य संकट, खाद्य सुरक्षा, खाद्य सम्प्रभुता, पौष्टिकता, Food habits सुधारमा खाद्य तथा व्यापार कम्पनीको भूमिका

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3. उत्पादन, वितरण तथा बजार व्यवस्थापन (Production, Operations and Market Management)
- 3.1 Concept of market, types and strategies
 - 3.2 Fundamentals of operations management; Production control; Supply chain management; Quality management; Statistical process control
 - 3.3 Role and importance of materials management, value analysis, Inventory control, Waste management
 - 3.4 Business Environment; Changing composition of trade in goods and services; Nepal's Foreign Trade: Policy and trends
 - 3.5 Regional Economic Cooperation; Global competitiveness and technological developments

खण्ड (ख) - ४० अङ्क

4. कम्पनी सम्बन्धी सैद्धान्तिक जानकारी
- 4.1 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी स्थापनाको पृष्ठभूमि
 - 4.2 कम्पनीको संगठनात्मक संरचना
 - 4.3 नेपालमा विभिन्न वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर मापदण्ड सम्बन्धी जानकारी
 - 4.4 कम्पनीले संचालन गर्ने खरिद विक्री, भण्डारण, कुटानी पिसानी, ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, ढुवानी सम्बन्धी विषयहरू
 - 4.5 कम्पनीले प्रयोगमा ल्याएको बजारीकरण रणनीति एवं अनलाइन विजिनेस पोर्टल सम्बन्धी जानकारी
 - 4.6 चालु आवधिक योजना र चालु आ.ब.को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार सम्बन्धी सबालहरू
 - 4.7 कम्पनीको चालु आ.ब.को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - 4.8 कम्पनीको अचल सम्पत्ति व्यवस्थापनका उपयुक्त रणनीतिहरू
 - 4.9 कम्पनी र प्रदेश एवं स्थानीय तहबीच सहकार्यको संभावित क्षेत्रहरू र सहकार्यको मोडल
5. सेवासँग सम्बद्ध कानूनहरू
- 5.1 नेपाल सरकारको कृषि, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बन्धी नीति,
 - 5.2 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली
 - 5.3 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
 - 5.4 खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि.खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
 - 5.5 खाद्य ऐन, २०२३ र खाद्य नियमावली, २०२७

नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह: प्रशासन/सामान्य प्रशासन, तह: ८, पद: सहायक-विभागीय प्रबन्ध
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 5.6 संस्थान ऐन २०२१
- 5.7 कम्पनी ऐन, २०६३
- 5.8 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- 5.9 आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७
(बजेट निकास र सरकारी रकम खर्च गर्ने तरिका, लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था)
- 5.10 उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५, उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- 5.11 सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- 5.12 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 5.13 मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ करारसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था